

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

3/2026

ročník/volume 36

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

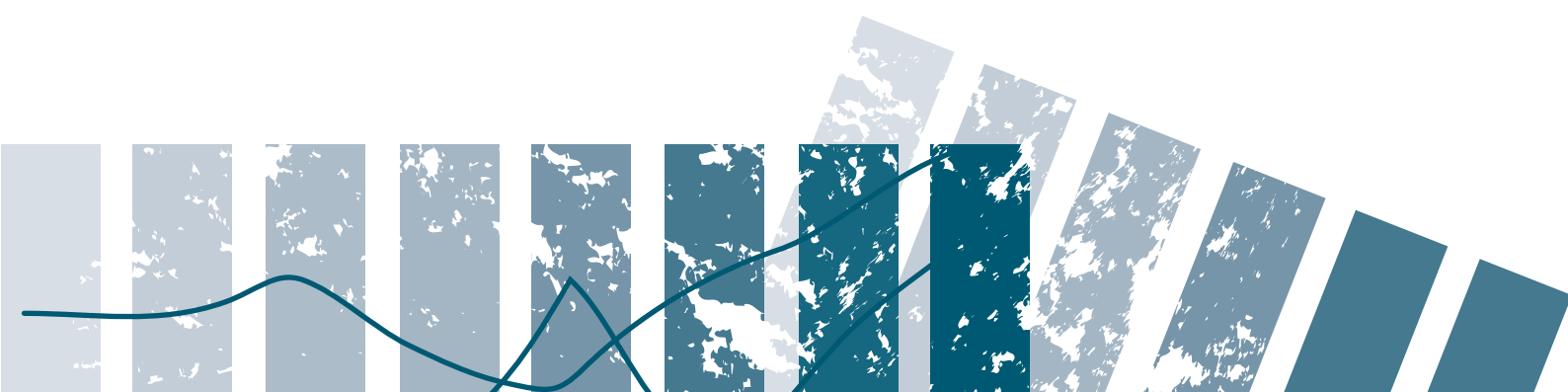
Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 5

Typ článku/Type of article: informácia/information

Strany/Pages: 68 – 71

Dátum vydania/Publication date: 15. júl 2026/July 15, 2026

Informácia/Information

EURÓPSKA SÚŤAŽ V ŠTATISTIKE PREDSTAVUJE STABILNÝ NÁSTROJ ROZVOJA ŠTATISTICKEJ GRAMOTNOSTI MLADÝCH ĽUDÍ NA SLOVENSKU

THE EUROPEAN STATISTICS COMPETITION AS A STABLE TOOL FOR DEVELOPING STATISTICAL LITERACY AMONG YOUNG PEOPLE IN SLOVAKIA

Celoeurópska stredoškolská súťaž zameraná na zvyšovanie štatistickej gramotnosti sa na Slovensku v priebehu štyroch ročníkov stala stabilnou platformou na podporu rozvoja kritického myslenia, analytických schopností a práce s oficiálnymi údajmi, ako aj aktivitou, ktorá mladej generácii prináša lepšie porozumenie sveta dát. Do súťaže sa v poslednom ročníku zapojilo približne 71 % gymnázií a 30 % všetkých stredných škôl na Slovensku.

registruj sa na esc2026.statistics.sk

Kampaň Európskej súťaže v štatistike. Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Európska súťaž v štatistike (European Statistics Competition – ESC) sa počas štyroch ročníkov realizácie na Slovensku etablovala ako významný nástroj podpory štatistickej a dátovej gramotnosti stredoškolákov. Súťaž organizuje Štatistický úrad Slovenskej republiky v spolupráci s Eurostatom a NBS, a to pod záštitou Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR. V školskom roku 2025/2026 sa uskutočnil už jej štvrtý ročník.

V čase, keď je spoločnosť vystavená obrovskému množstvu informácií, predstavuje štatistická gramotnosť jednu z najdôležitejších kompetencií budúcnosti. Súťaž učí mladých ľudí na Slovensku rozlišovať medzi faktami a dojmami, vyhodnocovať hodnovernosť zdrojov a správne interpretovať dáta.

Štvrtý ročník ESC 2025/2026 potvrdil rastúci záujem mladej generácie. Do súťaže sa zaregistrovalo 179 stredných škôl, 808 tímov a viac ako 2 100 študentov zo všetkých ôsmich krajov Slovenska. V priebehu štyroch rokov sa významne zvýšil záujem aj zapojenie slovenských stredných škôl. Počet zaregistrovaných škôl sa viac ako zdvojnásobil a počet súťažných tímov, ako aj študentov narástol o viac ako 140 %. Zapojené školy reprezentovali 79 miest a obcí, súťaž teda prenikla do všetkých regiónov a oslovila väčšinu typov stredných škôl. Rastúci záujem škôl aj študentov potvrdzuje, že témy práce s dátami, orientácie v informáciách a rozpoznávania dôveryhodných zdrojov sú pre mladú generáciu mimoriadne aktuálne.

Slávnostné odovzdanie cien víťazom súťaže. Zdroj: fotografie autorky

Zaujímavé benefity rastú

Súťaž prepája vzdelávanie s reálnymi spoločenskými témami, ale súčasne študentom prináša zaujímavé študijné a profesijné benefity. Aktuálny ročník otvoril úspešným riešiteľom nové možnosti univerzitného štúdia. Až 53 študentov získalo možnosť prijatia bez prijímacích skúšok na dve prestížne univerzity. Partnerstvo so zmysluplným benefitom poskytli súťaži Fakulta hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave, ako aj Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Súčasne 113 študentov získalo body na talentové štipendiá Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, ktoré si môžu uplatniť neskôr, ak budú študovať na niektorej slovenskej vysokej škole alebo univerzite. Talentové štipendiá sú financované z Programu Slovensko prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+). Ich cieľom je ekonomicky podporiť nadaných študentov pri pokračovaní v štúdiu.

Nástroj na boj s dezinformáciami

Súťaž výrazne presahuje rámec jednorazovej aktivity a stáva sa súčasťou podpory talentovaných mladých ľudí so záujmom o analytické odbory, dátovú vedu, ekonómiu či štatistiku.

Jej pridaná hodnota je predovšetkým vzdelávacia a spoločenská. Súťaž aktívne rozvíja schopnosť mladých ľudí pracovať s dátami, analyzovať ich a interpretovať v širších súvislostiach. Študenti sa učia vyhľadávať relevantné údaje v oficiálnych štatistických zdrojoch, overovať si fakty a kriticky hodnotiť informácie, s ktorými sa stretávajú všade okolo seba.

Medzi najdôležitejšie prínosy ESC patrí práve rozvoj kritického myslenia a rozširovanie schopností mladej generácie rozlišovať medzi dôveryhodnými a nedôveryhodnými zdrojmi informácií. Aktivita má mimoriadny význam najmä v období rastúceho množstva dezinformácií, manipulácií a neovereného obsahu. Viaceré prieskumy vrátane každoročného prieskumu neziskovej organizácie GLOBSEC Trends¹ totiž potvrdzujú, že obyvatelia Slovenska spomedzi obyvateľov krajín strednej a východnej Európy prejavujú najvyššiu náchylnosť veriť rôznym konšpiračným teóriám a dezinformačným naratívom.

Kvalitné súťažné práce

Súťaž vedie študentov k tomu, aby za číslami nehľadali len výsledok, ale aj príbeh, kontext a súvislosti. Potvrdili to aj prezentácie národného kola práve sa končiaceho ročníka, v ktorom študenti spracovali tému starnutia populácie Slovenska pod názvom *Keď mladých ubúda: Má budúcnosť striebornú farbu?*

Súťažné prezentácie ukázali, že stredoškólači dokážu s údajmi pracovať správne, ale aj kreatívne a analyticky. Príjemným prekvapením bola ich schopnosť formulovať otázky, zrozumiteľne komunikovať a interpretovať vývojové trendy. Mnohé tímy dokázali z náročnej demografickej problematiky vytvoriť zaujímavé analytické príbehy prepojené štatistickými údajmi. Významnú úlohu zohrala aj schopnosť študentov pracovať s umelou inteligenciou ako s pomocným nástrojom, nie ako s náhradou vlastného myslenia.

Spätná väzba

Európska súťaž v štatistike je tiež príkladom moderného prístupu k vyučovaniu štatistiky. Pedagógom ponúka možnosť zapracovať do výučby prácu s oficiálnymi dátami a ukazovateľmi. Študenti si počas súťaže zasa osvojujú teoretické vedomosti a rozvíjajú praktické zručnosti pri práci s dátami, analytické myslenie, tímovú spoluprácu či prezentačné schopnosti.

Tím ESC pravidelne získava od pedagógov spätnú väzbu o obsahu a priebehu súťaže a na jej základe vylepšuje pravidlá. V posledných dvoch ročníkoch učitelia prejavili záujem o podporné materiály využiteľné vo výučbe, ktoré by zrozumiteľne vysvetľovali základné pojmy, ukazovatele a produkty oficiálnej štatistiky.

¹ <https://www.globsec.org/>

Priebeh, koncept a obsah súťaže sú premyslené a komplexné, pričom jednotlivé etapy sa zameriavajú na odlišný obsah. Študenti v maximálne trojčlenných tímoch pod vedením učiteľa – tútora riešia najprv tri testy zamerané na základné štatistické vedomosti, vyhľadávanie a používanie oficiálnych zdrojov údajov a interpretáciu štatistických dát. V druhej etape národnej časti súťaže zasa vytvárajú analytické prezentácie na zadanú tému s využitím vopred určených štatistických dát.

Veľký európsky úspech slovenských stredoškolákov!

Štyri najúspešnejšie tímy z každej zúčastnenej krajiny vytvárajú v európskom kole krátke video. Témou tohto roka bola charakteristika typického obyvateľa krajiny – Štatistický portrét: Akí sú obyvatelia Slovenska? Slovensko dosiahlo v konkurencii 22 krajín Európy mimoriadny úspech. Práce všetkých štyroch tímov – kreatívne videá reprezentujúce Slovensko – postúpili do užšieho európskeho finále TOP 24. Slovensko bolo zároveň jedinou európskou krajinou aktuálneho ročníka, ktorá mala všetky štyri národné tímy v užšom výbere európskeho finále.

Až tri zo štyroch tímov sa dostali aj do TOP 5 najlepších v Európe! Dve videá slovenských stredoškolákov – gymnazistov z Bardejova a študentov obchodnej akadémie v Trenčíne – medzinárodná porota zaradila na druhé miesto v Európe. Práca gymnazistov z Banskej Bystrice získala piate miesto v Európe.

Európska súťaž v štatistike je nielen úspešným vzdelávacím projektom, ale aj významným nástrojom podpory modernej štatistickej kultúry a rozvoja kompetencií potrebných pre život v digitálnej spoločnosti.

Jasmína Stauder
koordinátorka Európskej súťaže v štatistike pre Slovensko